

δικαιολογίαν τῆς θυσίας μοι δίδει, ἀλλὰ καὶ θαυμασμὸν μοι ἐμποεῖ διὰ τὴν θυσίαν, ἣν προσφέρουν, ἀφιερῶσαι τὰς φυσικὰς καὶ ἐπικτήτους αὐτῶν πνευματικὰς ἀρετὰς εἰς τοιοῦτο ἔργον καὶ μετὰ τοσαύτης μετριοφροσύνης καὶ ἀφροσύσεως, ἐν πλήρει συναισθήσει, ὅτι τὰ κοσμοῦντα αὐτὰς προσόντα ἡδυναντο νὰ εἶνε κόσμος ζήλευτός ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Συνεχάρην αὐτάς, καὶ τὴν διευθύντριαν καὶ παρακάλεσα νὰ διαβιβάσῃ εἰς πάσας τὴν εὐχαριστήσιν μου.

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἰδίᾳ, εἶπον, ὅτι θ' ἀποφέρω τὴν ἀρίστην μνήμην τῆς τάξεως τῶν φυλακῶν των, βαθεῖαν δὲ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ὁδηγοῦ μου.

Τῇ ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν!

Αἱ γραμμὲς αὗται εἶνε ἰχνογράφημα τῆς ἀπὸ μνήμης σωζομένης μετὰ τρία ἡδὴ ἔτη ἐντυπώσεως.

Ἐνόμισα χρέος μου νὰ τὰς γράψω πλέον.

Ὅτε ἐξηρχόμην καὶ ἐπέβαινα τῆς Γόνδολας, ὁ κώδων τοῦ ναοῦ ἐσήμαινε μεσημβρίαν, καὶ ὁ τοῦ δεσποτηρίου ἐκάλει τὰς καταδίκους εἰς τὸ γεῦμα.

Μέχρις οὗ ἡ γόνδολα ἔκαμψεν, ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ θυρωρὸς ἴσταντο εἰς τὴν θύραν. Τὰς ἐχαιρέτιστα μὲ ἀπόφασιν, ἂν διέλθω καὶ πάλιν τῆς Βενετίας, νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ πάλιν τὰς φυλακὰς των.

H. E. II.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Α'

Ἐσχάτως ἐξεδόθη ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τῶν Ἀναμνήσεων τοῦ Λουδοβίκου Σνάϊνδερ, ἀναγνώστου τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου Δ', καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α', ἐπὶ ἔτη μακρὰ ὑπηρετήσαντος τοὺς ἡγεμόνας τούτους, καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίσαντος αὐτούς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ παρισινὸς «Χρόνος» παρέχει μικρὰν ἀνάλυσιν τοῦ βιβλίου τούτου, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ περιεργότερα ἀνέκδοτα.

Καὶ ἐν πρώτοις, ὀφείλομεν νὰ εἰπώμεν τινὰ περὶ τοῦ Λουδοβίκου Σνάϊνδερ, ὅστις βεβαίως δὲν θὰ εἶνε γνωστὸς εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας.

Ὁ πιστὸς οὗτος ὑπνρέτης δύο βασιλέων τῆς Πρωσίας, ἦτο υἱὸς ἀγαθοῦ τινος μουσικοῦ, ἐγεννήθη δὲ ἐν Βερολίνῳ τὴν 29ην Ἀπριλίου τοῦ 1805. Ὁ μικρὸς Λουδοβίκος, ὁκταετὴς ἤρχισε νὰ παρίσταν ἑῖς τὰ θέατρα, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀναλαμβάνων τὰ παιδικὰ πρόσωπα· τῷ 1821 ὁ πατὴρ τοῦ Σνάϊνδερ, διὰ τῆς προστασίας τοῦ στρατηγοῦ Βίτζελμαν, διωρίσθη ἀρχιμουσικὸς τῆς φρουρᾶς, καὶ μετ' ὀλίγον παρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν.

Ὁ Λουδοβίκος Σνάϊνδερ τῷ 1820 εἰσῆλθεν εἰς τὸ βασιλικὸν θέατρον τοῦ Βερολίνου, τῷ δὲ 1822 ἐγένετο ἐθελοντὴς εἰς τὸ τάγμα τῶν καραβινοφόρων τῆς φρουρᾶς. Ἀγαπήσας δὲ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα, ἐσπούδασε καλῶς τὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ γυμνάσια.

Τῷ 1833 ἵδρυσε στρατιωτικὴν ἐφημερίδα «Τὸν φίλον τοῦ Στρατιώτου.»

Τῷ 1848 ἀντίστη εἰς τοὺς ἐπαναστατικοὺς· μετὰ τινὰς δὲ μῆνας ἐκλήθη παρὰ τῷ βασιλεῖ Φρειδερίκῳ Γουλιέλμῳ ὡς ἀναγνώστης αὐτοῦ, καὶ τότε χρίσται ἐκτίσασθαι τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν. Ἐγευμάτιζε κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ ὑπασισταῦ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου, ἀλλ' ἔπειτα, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τοῦ πρωθυπουργοῦ Μαντούφελ, ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ.

Ἐν τούτοις, ὁ Σνάϊνδερ, προβιβάζομενος, ὠνομάσθη αὐλικὸς σύμβουλος· ἡξιώθη δὲ καὶ τῆς τιμῆς νὰ πλησιάσῃ τὴν Αὐτοκράτειραν τῆς Πρωσίας καὶ ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου, νὰ τῇ δόσῃ κάθισμα, καὶ νὰ τοποθετήσῃ προσκεφάλαιον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῆς.

Ὅταν ὁ Φρειδερίκος Γουλιέλμος ἀπέθανεν, ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος, καίτοι μὴ ἀγαπῶν τὰς ἀναγνώσεις, ἐκράτησεν οὐχ ἥττον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ τὸν Σνάϊνδερ, εἰς δὲν ἀνέθεσε τὴν σύνταξιν ἀρθρῶν ἐν στρατιωτικαῖς ἐφημερίσι, ὡς καὶ τὴν διόρθωσιν διαφόρων λόγων αὐτοῦ, ἐκτιμῆσας δὲ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ζῆλον του, τῷ ἐφέρετο μετὰ οἰκειότητος. Ἦκοκρύθησε δὲ τὸν ἡγεμόνα του κατὰ τὰς ἐκστρατείας τοῦ 1866 καὶ τοῦ 1870, συλλέγων πληροφορίας, κρατῶν σημειώσεις, καὶ συντάσσων, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, τὰς πρὸς τὰς ἐφημερίδας κοινοποιήσεις.

Οὕτως, ὁ Σνάϊνδερ ἔζησε μέχρι τοῦ 1878, ὅτε ἀπέθανεν τὴν 17ην Δεκεμβρίου, ἄφεις εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ χειρόγραφου τὰ Ἀπομνημονεύματά του.

Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν εἶνε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους χρήσιμον καὶ ἀξιανθύνωστον. Περιέχει σελίδας πολυτίμους καὶ ἄλλας ἀνωφελεῖς, τῶν ὁποίων ἡ ἀνθύνωσις πλήττει καὶ στενοχωρεῖ τοὺς ἀναγνώστας. Ἡμεῖς μεταφράζομεν τὰ ἐπόμενα, ἀφορῶντα τὸν πρωσο-αὐστριακὸν πόλεμον.

Ἐπανεύρον τὸν βασιλέα ἐν Ὀριτζ, λέγει ὁ Σνάϊνδερ. Εἶχεν ἐντελῶς ἀναλάβει ἐκ τῆς ἀδιαθεσίας του, ὅπως ἐνέφανινεν ὅλον αὐτοῦ τὸ ἐξωτερικὸν παράστημα. Μόνον τὴν ἐσπέραν τῆς 4ης Ἰουλίου ἔγνω ὅλην τὴν σημαντικότητά τῆς νίκης, περὶ τῆς ὁποίας κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἦτο τόσο ἀποφασιστικὴ. Ἡ ἀφίξις τοῦ στρατηγοῦ Γκαμπλνέντζ ἐπεκύρωσε τὴν τελευταίαν ταύτην ἐντύπωσιν.

Ἀῤῥώτησα τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ἥποιας εἰδήσεις ἔπρεπε νὰ διαβιβάσωμεν εἰς Βερολίνον μοι ἐπέτρεψε νὰ διαβιβάσω πάσας τὰς συλλεγείσας ἄχρις ὥρας. Κατόπιν μοι ὠμίλησε περὶ τῆς θλιβερᾶς ἐντυπώσεως ἧτις τῷ ἐπροξενήθη ἐκ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ στρατηγοῦ Χίλλερ καὶ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Χίλδερφ, οἵτινες ἦσαν ἀμφοτέροι φίλοι μου ἐν Πότσδαμ. Ὁ βασιλεὺς μοι ὠμίλησεν ἐπίσης περὶ τῶν ἀπωλειῶν τοῦ πρώτου συντάγματος, καὶ κατόπιν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς συγκινήσεως προσέθηκεν: «Ὁ Θεὸς γνωρίζει, ὅτι δὲν εἰμαι ὁ αἵτιος τοῦ πολέμου τούτου! Πρέπει οἱ αὐστριακοὶ νὰ ὑπέστησαν πλήρη πανωλεθρίαν, ὥστε νὰ μοι ἀποστείλωσι τὸν στρατηγὸν Γκαμπλνέντζ. Ὅταν τὸν συνήντησα χθὲς εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης, τὸν ἐξέλαβον ὡς ἀξιωμα-

τικόν πληγωμένον, ἐπειδὴ εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς δεδεμένους. Εἶπον νὰ σταματήσῃ, κατῆλθον τοῦ ἵππου μου καὶ προὐχώρησα πρὸς τὴν ἀμαξάν του. Δὲν με ἀνεγνώρισεν, εἰμὴ ἐκ τῆς φωνῆς· τίς θὰ ἔλεγεν, ὅτι ἐμέλλομεν νὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους ἐν παρομοίᾳ περιστάσει! Τὸ εἶχον προῖδει ἐν τούτοις, ἀμα ὁ Βενεδέκ διῆλθε τὸν Ἑλδαν καὶ προὐχώρησε μέχρι τοῦ Βιστριτζ. Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ εἰσδύσῃ τις μεθ' ὀλοκλήρου στρατεύειν εἰς τοιαύτας στενοπορείας; Θὰ βομβαρδίσωμεν ἴσως σήμερον τὸ Καϊνίσγαρτς. Ὁ διοικῶν δὲν πρέπει νὰ εἶνε μεμακρυσμένος, καὶ αὐριον, ἐν πάσῃ περιπτώσει, θὰ μεταφέρω τὸ στρατηγεῖόν μου εἰς Πάρτουβιτζ. Δὲν εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὸ τέρμα τῶν ἀγώνων μας; οἱ αὐστριακοὶ ἀνακαλοῦσι τὸν ἐν Ἰταλίᾳ στρατὸν των.»

«Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἡ εὐτυχία ἡμῶν, ἥτις ἔως τότε ὑπῆρχεν ἀμυγῆς, ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ μεταλλάξῃ. Εὐρισκόμεν εἰς τὸ τηλεγραφικὸν γραφεῖον, ἐνθα ἀφικνοῦντο τηλεγραφήματα παντὸς εἶδους, κατὰ μᾶλλον ἢ ἥτιον ἐνδιαφέροντα, καὶ ἐκαθήμην εἰς μίαν γωνίαν συντάσσω ἐν τηλεγραφήματι διὰ τὸ Βερολίνον, χωρὶς κανεὶς νὰ προσέχῃ εἰς ἐμέ, ὅτε αἰφνης ἀκούω ἕνα τῶν ὑπαλλήλων λεγόντα: «Σιωπῇ, παιδιὰ, ἰδοὺ κάτι τι ἐκ Παρισίων!» Καὶ ἐξακολουθῶν τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ἀνέγνω ἐν ταύτῃ τὰς λέξεις, αἵτινες ἤρχοντο διαδοχικῶς. Τοιουτοτρόπως, ἤκουσα τὴν φράσιν: «Ἄπερ με ἐξαναγκάζουσι νὰ ἐξέλθω τῆς ἐντελῶς ἐφεκτικῆς πολιτικῆς μου.»

Καὶ ἀκολουθῶς:

«Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας με ἀναγγέλλει, ὅτι μοὶ παραχωρεῖ τὴν Βενετιαν.»

«Ἐως ἐδῶ ὁ ὑπάλληλος ἀνέγνω ὑψηλοφώνως φαίνεται ὅμως, ὅτι ἡ ἐκτακτος σπουδαιότης τῶν τηλεγραφουμένων τὸν ὑπεχρέωσε νὰ τηρήσῃ σιγὴν διὰ τὰ ἐπόμενα. Ἦδυνήθη μόνον νὰ ἴδω, ὅτι τὸ τηλεγράφημα, ἄρκετὰ μακρὸν, ἀντεγράφη καὶ ἐστάλη εἰς τὸν βασιλέα. Κατέλιπον τὸ τηλεγραφεῖον, ἀγνοῶν τί δύσᾶρεστον ἡδύνατο νὰ περιέχῃ ἡ συνέχεια τοῦ τηλεγραφήματος.

«Ἡ αἰφνιδία αὕτη ἀνάμειξις τῆς Γαλλίας εἰς τὰς ἐπιτυχίας ἡμῶν, τὰς μέχρι τοῦδε ἀνενοχλήτους, με ἐστενοχῶρει. Καὶ ἐνθ' ὅτ' ὁ στρατηγεῖον ἦτο πλήρες χαρᾶς ἐνεκα τῆς ἀναγγελίας νέων νικῶν, ἐγὼ ἤμην σκυθρωπὸς, γινώσκων ὅποια θύελλα μᾶς ἠπείλει, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκστομίσω τίποτε.

«Εἶδον πάραυτα ἀφικνουμένους, τὸν κ. μητα Βισμαρκ, καὶ τοὺς στρατηγοὺς Ρούν, Μόλτκε καὶ Ἀλβενσλέβεν, οἵτινες εἶχον συγχληθῇ, καὶ ἐγὼ μόνος καθ' ὅλον τὸ ὄριτζ ἐγνώριζον τὸ διατί.

«Μέχρις ὥρας λίαν προκεχωρηκυίας τῆς νυκτός, οὐδὲν ἐγνώσθη νεώτερον. Τὰ πρόσωπα τῶν συμβούλων τῶν κληθέντων παρὰ τοῦ βασιλέως, κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ἐξέφραζον, ἣν αὐτὴν ἀδιαφορίαν ἦν καὶ πρότερον. Ἐβολιδόσιν πουν μετὰ προσφιλῆς τὰ λοιπὰ πρόσωπα τῆς αὐλικῆς ἀκολουθίας, ἀλλ' οὐδεὶς εἶχε λάβει γνῶσιν τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Ναπολέοντος.

«Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὸ αἶσθημα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κατειχόμεν ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὰ δωμάτια τοῦ βασιλέως τὴν πρωΐαν τῆς 6ης Ἰουλίου, μετὰ νύκτα ἣν διῆλθον ἐργαζόμενος. Εἶχον νὰ τῷ κοινοποιήσω πληθὺν τηλεγραφημάτων, ἀλλ' ἦτο τόσο ἡσυχος, τόσο γαλήνιος, ὥστε ἐπίστευσα σχεδὸν ὅτι εἶχον ἀπατηθῇ περὶ τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Ναπολέοντος. Ὄταν τῷ ἀνήγγειλα ὅτι ἔγραψα ἐν ἄρθρον διὰ τὸν «Φίλον τοῦ στρατιώτου» ἐπιγραφόμενον Ὁ βασιλεὺς ἐν Καϊνίσγαρτς, χρησιμοποίησας πάσας τὰς πληροφορίες, τὰς ὁποίας συνέλεξα παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς βασιλικῆς ἀκολουθίας, με διετάξεν ἀμέσως νὰ τῷ ἀναγνώσω τὸ χειρόγραφον, καὶ τοι ἡ ἀναγνώσις αὕτη ἀπῆτει ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Ὁ βασιλεὺς με ἤκουσεν ἡσύχως, καὶ μοὶ ἐποίησε διαφόρους παρατηρήσεις ἐν τῷ μεταξῷ.

«Μαντεύετε τὴν ἀνυπομονησίαν ἣν εἶχον, νὰ μάθω τὰς ἀποφάσεις αἵτινες εἶχον ληφθῇ συνεπείᾳ τοῦ τηλεγραφήματος τῆς προτερείας. Ὅλα τὰ πρόσωπα τῆς ἀκολουθίας, τὰ ὅποια ἠρώτησα, τὸ ἠγνόουν ἀκόμη. Δὲν ἡδύνατο λοιπὸν νὰ μοὶ εἴπῃ τίποτε ὁ βασιλεὺς, οὐδ' ἐγὼ ἐτόλμων νὰ τὸν ἐρωτήσω. Ἐπὶ τέλους ὅμως, ἠρώτησα, ἐάν ἤλθῃ τὸ διαδοθὲν, ὅτι τὸ στραταρχεῖον θὰ μετετίθετο εἰς Γκετσέν. Ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε: «Τοῦναντίον, μεταφέρω σήμερον τὸ στραταρχεῖον μου εἰς Πάρδουβιτς.» Ἡ ἀπάντησις αὕτη με ἤρκει. Τὸ Πάρδουβιτς εἶνε τέσσαρα μίλλια ἐμπρὸς, πρὸς τὸ μέρος τῆς Μοραβίας. Ἡ γαλλικὴ ἐπέμβασις κατ' οὐδὲν μετέβαλλε λοιπὸν τὰς ἀποφάσεις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ἡ καρδιά μου ἐσκίρτησεν ἐκ χαρᾶς, ἀλλὰ κατῴρθωσα νὰ διατηρήσω ἀδιαφορίαν ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ μου.»

Ἐν ἄλλῃ περικοπῇ τοῦ πρώτου τόμου, ὁ Σνάϊδερ, καίτοι ἀναγνωρίζων τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα καὶ καὶ τὰς πολιτικὰς τοῦ ἀρετὰς τοῦ Βισμαρκ, μέμφεται αὐτοῦ ἐπὶ ἀνακολουθίᾳ ἰδεῶν καὶ ἀντιφάσεων εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ὁ δεύτερος τόμος τῶν Ἀπομνημονευμάτων τούτων, περιέχων τὰ συμβάντα τοῦ 1870, εἶνε ἐτι περιεργότερος.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΖΕΤΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδγάρδου Πόε. Μετάφρ. Κ. Ι. Παροῦ)

Οὐδεὶς μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ πτώματος ἐφάνταζετο ὅτι θὰ ἡδύνατο ὁ δολοφόνος νὰ διαφεύγῃ ἐπὶ πολὺ τὰς ἀναζητήσεις, αἵτινες πάραυτα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν. Μόλις μετὰ παρεύλευσιν ἑβδομάδος ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ προσφορὰ ἀμοιβῆς τινος, καὶ ἡ ἀμοιβὴ αὕτη περιωρίζετο τότε εἰς χιλιάδας φράγκων. Ταυτοχρόνως, αἱ ἐρευναι ἐξηκολούθουν ἐντόνως, ἂν μὴ μετ' ἐπιγνώσεως, καὶ πολλὰ ἄτομα ἀνεκρί-